

Una festa major

De nit

...El brogit creix progressivament. Damunt les rogenques estovalles de bri, rublertes de plats, ampolles, gots i altre einam, fumegen les escudelles de café que els convidats xarupen, mentre masteguen encara la última ametlla torrada.

Sota la taula dos gossos conillers, magres com una llibreta d'arrendaments, aprofiten els ossos, els rosegons de pa i els macarrons agafats a les rajoles.

L'amo té allotjats el *trompa* i un *clarinet* de l'orquestra forastera que toca a l'envelat i fan el gasto a la taula, especialment el clarinet, que no calla mai.

Des de la seva entrada al regiment de Saboya, en aquell temps que es cremaven les gorres dels burots i es treien les *quintes*... per a posar les terces, el seu clarinet havia fet coses increïbles: una vegada va tocar, d'una sola clarinetada, tot el «Carnaval de Venècia».

L'Antonietta, filla segona de l'amo de la casa, escolta embadalida i amb la boca oberta, sense que la distreguin ni els cops de genoll que li dona el seu xicot, En Jaumet de cal Riquer, bon mosso, molta grapa, dret igual, afeitat de polseres, barret de palla de sègol, camisa amb cavalls pintats i ferradures, corbata blava amb pics grocs com xinxons, calces d'embut, descansant la roba del cap ample sobre unes sabates de tela blanca enfaixada amb tires de cuir mostrejat, i treient el cap per la butxaca alta de l'americana, un mocador vermell com una rosella, i de l'ermilla una grossa cadena de plata sostenint un més gros medalló amb serrell de filigrana, que trompeja una interminable faixa de seda.

Arriba l'hora de la serenata, i tothom surt de casa, junt amb el *trompa* i el *clarinet*, que encomanen els seus instruments al vailet perquè els tragini junt amb les solfes, dos sacs d'abric, dues camises de dormir i una gàvia amb tres verdums que l'amo els ha regalat.

Acabada la serenata a l'Alcalde i quan l'orquestra ha tocat els *Ratas*, el *Manó de Manila* i els *Patos*, després d'unes variacions de corneti que espetegua com un llampec, tothom fa cap a l'envelat, que ja té enceses les espelmes de les seves nou aranyes de vidre, que reflexen la llum en tots sentits, mentre degotallen damunt la catifa verdosenca, atroïnada i cansada de les patinades de tantes festes majors.

L'envelat, des de fora, sembla un problema de forces físiques amb tants pals, cordes, politxes i banderoles de colors perduts i esblaimats com mitges de barato a la segona rentada.

A l'entrada i part de fora, l'avellanaire, la taula del torrat i

PREPARATIUS

A ca la modista

PREPARATIUS

A la perruqueria

un *tutti-li-mundi* on es veu la carretera de Terrassa a Nova York... i la tia del que ho mira.

El vestibol, amb les parets de roba de cotó casi blanca, té a la dreta un restaurant amb carretells de vi, aiguardent, resolis coques i botifarres, i taules a l'esquerra, amb jugadors de *truc* i *bescambrilla*.

A l'entrada del saló de ball, un home amb un garrot i la cara vermella, que pren les paperetes pel sarau.

La sala del ball com primer terme i darrera de dues rengleres de cadires de boga, numerades amb bocinets de paper, aparenta un saló amb moltes obertures guarnides amb cortines pintades de mates d'escarola, mussols, campanars i xinesos, garlandes de tarlatana de molts colors, miralls, ventalls, pinyes daurades, lliures de xocolata i estàtues de cartró encarnades amb mangre i or de polsina i vestides amb calçotets vermells, sandàlies i mantell imperial. A últim terme la paret mestre de l'envelat, revestida de cobrellits de totes talles i colors—alguns lliures de bugades—i tots amb parracs de tota mena.

En el fons del saló hi ha la *perspectiva*, formada per un compartiment il·luminat amb quinquès de llauna. En el fons, una tela en la que hi ha pintat un paisatge amb palaus, cascades, terrasses, garlandes, vaixells, oques, estels, pedrissos i uns senyors que prenen la fresca. Al davant penja un sol de vidre blau il·luminat per darrera amb dos gressollets de terrissa, i unes llanternades, simbolitzades per llengots de llauna pintada de groc, espurnegen a l'entorn del disc solar. Allí reposen i badoquen l'Alcalde, el Jutge, l'Ajuntament i algun foraster, si porta barret.

Comença el sarau amb una simfonia barrejada amb gall del *clarinet* dels tres verdums, fins que el vals remou tot el jovent que s'aparella rodolant per la catifa. La senyoreta de la Torre, que balla amb el fill de l'Alcalde, rep una empenta que li fa caure tres cireres i un brot d'àpit del barret, i la noia de la ferreria cau a terra, mostrant unes mitges de color de rosa lligades amb beta blava manresana i unes sabates de *bebè* llaçades a la *dernière*.

A l'altre ball, el corneti avisa que serà de casats; després de socis, que giravolten per tots cantons regalant aigua com esponges, fins que a l'última nota de l'orquestra criden: *cama!* i es repeteix la ballada. Mentrestant, es van apagant les espelmes, les velles i els nins dormen recolats a les cadires, les noies es treuen les sabates, les autoritats es retiren de la *perspectiva*, els músics ja no sonen més i el narrador se'n va, convençut de que allò blau il·luminat no és el sol, sinó la lluna, i l'envelat un cove.

DIONIS PUIG

(De «La Opinió Escolar», 15 agost de 1897)